

Beste mensen thuis in uw kleine bubbel, met één knuffelcontact of misschien helemaal alleen,

Velen van ons zijn opgegroeid met kerst-missen waarin ieder jaar gesproken werd over 'eenzamen op kerstmis' en de meesten onder ons knikten of baden dan bergripvol en probeerden zich voor te stellen hoe erg het kon zijn om dan alleen te zijn ... maar konden het zich eigenlijk niet indenken omdat ze het zelf niet echt waren. En toen kwam voor iedereen van ons wereldwijd plotsklaps het jaar 2020 waarin – zoals Paul Verhaeghe het schrijft in zijn boek *Houd afstand Raak me aan* – na het verplicht ophokken van kippen door vogelgriep en het opleggen van een schutkring rond varkens door varkenspest de homo sapiens aan de beurt was, u en ik dus. Van kindsbeen af heb je geleerd dat je moet opletten voor slangen en paddenstoelen omdat ze fataal kunnen zijn, maar niemand zou het 10 maanden terug ooit voor mogelijk hebben gehouden aan zijn kinderen te moeten vertellen dat een mensenkus, jouw kus, mijn kus, dodelijk kan zijn. En dus zijn we ons met een nieuw woord - dat door de Nederlanders op 15 december gekozen werd tot Woord van het Jaar, de *anderhalvemetersamenleving* - met z'n allen ineens bewust geworden van hoe groot onze kwetsbaarheid en ons eigen verlangen naar andere mensen altijd al was en hoe groot die honger van alle eenzame mensen in die voorbije kerstmissen wel moet zijn geweest.

Leven met een onzichtbaar gevaar – het coronavirus - dat niet buiten, maar in jezelf en vooral in de ander schuilt waardoor je beiden onaanraakbaar wordt is een ongekend gegeven dat ons angstig maakt en waarvan we de inwerking op ons gemoed en ons gestel nog jarenlang niet kunnen overzien. Maar er is ook een ander verhaal dat 2000 jaar oud is en dat ons vertrouwen bezorgt en waarvan we de inwerking op ons gemoed en ons gestel deze nacht cadeau krijgen. En dat verhaal gaat over raakbaarheid die ambitieuzer is dan knuffelcontact en speelt zich af tegen de achtergrond van een armoedig decor waardoor het essentiële helemaal op de voorgrond komt. Door Corona mag er helemaal niet gezoend worden, maar God is vindingrijk genoeg om dat toch veilig te doen zolang we niet met z'n allen gevaccineerd zijn. Want met kerstmis geloven wij dat God mens geworden is en dat dat zijn geschenk een leven gevende kus aan de mensheid is.

Ieder van ons zou maar wat graag leven met zekerheden en zonder onaangename verrassingen. Met een duidelijke handleiding bij het leven en met een god die het oplost als de boel fout loopt. Niets daarvan, zegt dit kerstverhaal en het gooit ons in plaats daarvan een pasgeboren baby in de armen en zegt overduidelijk: Hier is uw God. Omdat jij zelf zo kwetsbaar bent, heeft Hij zich ook kwetsbaar gemaakt. Jij rekent op Hem? Gelijk heb je! En omdat jij rekent op Hem, rekent Hij op jou. Want niemand leeft in een wereld van zekerheden en we kunnen alleen maar elkaar helpen om op een pad van vertrouwen te lopen.

In het verhaal van kerst zitten geen zekerheden maar wel duidelijke richtingwijzers die helpen om op dat pad van vertrouwen niet vroegtijdig af te haken. Namelijk dat God te vinden valt waar je Hem niet verwacht. Een joodse rabbijn zei ooit – toen men hem vroeg waarom de mensen God niet meer van aangezicht tot aangezicht zien: omdat tegenwoordig niemand meer zo diep wil bukken. Het kind in zijn lage kribbe, brengt ons vanzelf tot een gebukte houding om het goed te bekijken, nu is het alleen nog zaak om ons tijdig te bukken om mensen die door de knieën zijn gegaan echt in de ogen te kijken.

De kribbe vertelt ons ook dat hoe minder we hebben, hoe meer we kunnen geven. Dit is geen goedpraten van materiele of schrijnende armoede. Maar vaak leven mensen zo ingewikkeld dat ze met kerstmis graag uitpakken, met dure dingen liefst. Maar als je niet hebt, is wat je geeft zoveel waardevoller omdat het de liefde waarmee je geeft zo duidelijk maakt. Maria en Jozef hadden ook liever meer gehad om hun pasgeboren zoon te geven: een veilig thuis, een schoon bed en ze hadden alleen een stal, een kribbe en open lucht. En toch spreekt uit hun verhaal daardoor hun liefde en moeite om hun kind zijn plaatsje te gunnen onder de sterrenhemel nog duidelijker. De stal leert ons dat de meest waardevolle geschenken precies degenen zijn die in de moeilijkste omstandigheden worden gegeven.

Lachen en humor zijn bijvoorbeeld een heel moeilijk cadeau om te geven aan iemand die rouwt, aan iemand die door Corona of een tragedie een geliefde heeft verloren. Maar dat maakt van de juiste humor op het juiste moment zo'n geweldig cadeau om te geven en te

ontvangen. Vergeving is een bijzonder moeilijk geschenk om aan te bieden aan iemand die ons heeft gekwetst of in de steek gelaten. En juist daarom wordt vergeving zo'n kostbaar geschenk als ze cadeau wordt gedaan en ook geaccepteerd. Verstillings- en vertraging-geschenken die ons door de quarantaine ongewild in de schoot zijn gevallen en die we opnieuw hebben moeten leren. We zouden ze blijvend aan elkaar kunnen gunnen als werkgever voor je personeel, als leraar voor jouw leerlingen, als klant aan de kassierster in de supermarkt. Clementie en geduld is een ontzaglijk mooi geschenk wanneer je het gunt aan wie door de economische situatie nu niet tijdig kan betalen, aan wie achteropraakt op school omdat thuis leren niet evident is. Hoop is zo moeilijk door te geven aan iemand die achter het raam van een WZC zit, op intensieve licht of op iemand die door de lockdown psychische problemen krijgt, maar dat maakt zelfs een greintje hoop het best mogelijke geschenk van allemaal. En elk immaterieel geschenk dat kosteloos en in moeilijke omstandigheden wordt gegeven, weerspiegelt de kwaliteit van de liefde die Jezus had op zijn weg van Bethlehem naar Jeruzalem.

Maar kosteloze geschenken zijn geen goedkope geschenken. Want het verhaal van kerstmis gaat over het soort liefde dat bereid is om af te zien. Daarom zijn kribbe en kruis van hetzelfde hout gemaakt, daarom wikkelt Maria hem in doeken en wikkelt Jozef van Arimatea op het einde de dode Jezus opnieuw in doeken. Het kerstverhaal is geen historisch verhaal. Het werd opgetekend omdat christenen na Pasen er nood aan hadden om iets te zeggen over de ontstaansgeschiedenis van hun redder. Het kerstkind weet bij zijn geboorte niet dat hij de Messias is. Als een waarachtig mens heeft Jezus gaandeweg zelf moeten zoeken naar de precieze inhoud van zijn roeping. Het kind is slechts een teken dat verwijst naar de voltooiing en bevestiging van de levenslange liefde die erop volgt. Het kerstverhaal is derhalve geen geboortelegende, het is een paasboodschap. De pasgeborene in de kribbe is de eerstgeborene van een nieuwe schepping. Een geboorteverhaal? Misschien toch, maar dan van ons: Hij is al geboren... nu wij nog!!!

Ronald Sledsens